

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในศูนย์การศึกษาเอกโรงเรียน จังหวัด เชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศศึกษา
 - 1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ และการปฏิบัติตน
 - 1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศศึกษา
2. เพศศึกษา
 - 2.1 ความหมายของเพศศึกษา
 - 2.2 ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ
 - 2.2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา
 - 2.2.2 ความรู้เรื่องเพศทางชีววิทยา
 - 2.2.3 สุขวิทยาเกี่ยวกับเรื่องเพศ
 - 2.2.4 ความรู้เรื่อง เพศต้านเจตวิทยา
 - 2.2.5 ความรู้เรื่อง เพศต้านสังคมวิทยา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศศึกษา

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติตน

ความรู้ เป็นแนวทางอย่างหนึ่งของบุคคล ในการทำงานนำไปใช้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจดีก็จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง

ความรู้ ตามความหมายในพจนานุกรมเวบสเตอร์ หมายถึง ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และโครงสร้างที่เกิดจากการศึกษาหรือค้นคว้าหรือเป็นความรู้เกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ หรือ

บุคคลที่ได้จากการสังเกต ประสบการณ์หรือจากรายงาน การรับรู้ข้อเท็จจริงเหล่านี้ต้องชัดเจน และอาศัยเวลา (The Lexicon Webster Dictionary, 1977, หน้า 531)

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (2526, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความรู้ว่าเป็นพฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะโดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้เช่น ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้เป็นต้น

ทางด้านการศึกษาถือว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่สามารถวัดได้ว่ามีหรือไม่ พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับ การรับรู้ การจำข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา 6 ขั้นตอนคือ

1. ความรู้ ความจำ คือ ความสามารถในการจำสิ่งต่าง ๆ หรือสิ่งที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนได้
2. ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการแปลความ ตีความหรือขยายความนั้น ๆ ได้
3. การนำไปใช้ คือ ความสามารถในการนำสาระต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริง ๆ ได้
4. การวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการแยกเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้
5. การสังเคราะห์ คือ ความสามารถในการรวมส่วนประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
6. การประเมินผล คือ ความสามารถในการตัดสินคุณค่าต่อความรู้หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งจะต้องใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นส่วนประกอบในการประเมินผล (วีไล กุศลวิศิษฐ์กุล , 2527, หน้า 312 - 313)

จากความหมายของความรู้ดังกล่าวข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ในเรื่องต่าง ๆ และโครงสร้างที่ได้จากการศึกษาหรือประสบการณ์ที่มนุษย์ได้รับ และสะสมไว้ในขอบเขตทางด้านปัญญา ที่เรียงจากพฤติกรรมที่ง่ายไปยาก คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินผล

ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาหมายถึง ข้อเท็จจริง เรื่องราวรายละเอียดเกี่ยวกับเพศศึกษา ได้แก่ กายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา สุขวิทยาเกี่ยวกับเรื่องเพศ จิตวิทยาและสังคมระหว่างเพศและเพศเดียวกัน รวมถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการคุมกำเนิด การตั้งครรภ์และการแท้ง ซึ่งข้อเท็จจริงเหล่านี้บุคคลจะได้รับการเรียนรู้ ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การ

ที่บุคคลจะมีการสะสมไว้ จำได้ เข้าใจ สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผลขึ้นอยู่กับความสามารถและทักษะทางสติปัญญา

การปฏิบัติตน เป็นพฤติกรรมที่ใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย และสังเกตได้ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้าคือบุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าอาจปฏิบัติในโอกาสต่อไป ซึ่งทางด้านอานามัยถือว่าพฤติกรรมด้านการปฏิบัติของบุคคลเป็นเป้าหมายที่ต้องการอย่างยิ่งที่จะช่วยให้บุคคลมีสุขภาพอานามัยดี (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520, หน้า 20)

วิทอร์ โอสตามันท์ (2516, หน้า 29) ได้กล่าวถึงขบวนการยอมรับความคิด หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ไปใช้ปฏิบัติ ซึ่งเป็นขบวนการทางสมองที่ซับซ้อนและต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ แบ่งออกเป็น 5 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะรับรู้ เป็นระยะแรกเริ่มของขบวนการคือ ได้รู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น ได้ยิน ได้เห็น ได้สัมผัส ได้รู้เรื่องราว

ระยะที่ 2 ระยะสนใจ ตื่นตัว เป็นระยะที่ต่อเนื่องมาจากการรับรู้คือ มีความสนใจในสิ่งที่ได้รับรู้ เมื่อมีความสนใจแล้วก็จะเกิดขบวนการทางสมองต่อไปอีกหลายอย่าง ที่สำคัญ คือ การหาข้อมูลเพิ่มเติมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นจนพอใจ โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การอ่าน การฟัง การซักถาม การกรองข่าวที่รู้มาจนพอใจแล้วก็เริ่มผ่านไปสู่วระยะที่ 3 ของขบวนการยอมรับ

ระยะที่ 3 ระยะไตร่ตรอง ตัดสินใจ เมื่อมีความสนใจและได้ศึกษาข้อมูลจนพอใจแล้ว จะเข้ามาอยู่ในระยะไตร่ตรองพิจารณาเอาความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ นั้นไปใช้ ในระยะนี้อาจจะหาข้อมูลเพิ่มเติมอีกก็ได้ เช่น ถามเพื่อนหรือผู้มีประสบการณ์มาแล้ว ศึกษาวิธีแก้ไข คิดพิจารณาหาทางได้ทางเสีย จนกระทั่งมีความเข้าใจพอสมควรหรือพอดีแล้วก็จะเริ่มเข้าระยะการทดลองปฏิบัติต่อไปในระยะนี้บางคนอาจกินเวลานาน คือยังตัดสินใจไม่ถูกอยู่ในลักษณะลังเล

ระยะที่ 4 ทดลองปฏิบัติ เมื่อไตร่ตรองแล้วจะเอาความรู้มาทดลองใช้ หากไม่พอใจก็เลิกใช้ อาจพยายามหาสิ่งลักษณะเดียวกัน แต่มีคุณภาพดีกว่ามาใช้เพื่อจะให้มันผลดีในการปฏิบัติ

ระยะที่ 5 การยอมรับไปปฏิบัติจนเป็นนิสัย เมื่อได้ทดลองปฏิบัติแล้ว ได้ผลดีและเป็นที่น่าพอใจก็จะนำมาใช้ปฏิบัติประจำจนเป็นนิสัย หรือเกิดความเคยชินซึ่งอาจกลายเป็นความเชื่อที่ยึดมั่นว่าความคิด หรือสิ่งนั้นจำเป็นต้องใช้

ดังนั้นพฤติกรรมด้านการปฏิบัติจึงเป็นกิจกรรม หรือการกระทำขั้นสุดท้ายของบุคคลที่แสดงออกและสังเกตได้ในสถานการณ์หนึ่งหรืออาจเป็นกิจกรรมหรือการกระทำที่ล่าช้าคือบุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันทีแต่คาดคะเนว่าอาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป ซึ่งพฤติกรรมด้านนี้เมื่อแสดงออกมาจะสามารถวัดหรือประเมินได้ง่าย แต่ขบวนการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมจะต้องอาศัยการตัดสินใจหลายขั้นตอน

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศศึกษา เป็นพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพอนามัยตนเองเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการปฏิบัติตนให้มีสุขภาพและสวัสดิภาพที่สมบูรณ์ การเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศตรงข้ามและเพศเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศศึกษา

นิภา มนูญิ (2528, หน้า 20) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพอนามัยว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยการเปลี่ยนแปลงความรู้ด้านสุขภาพอนามัย อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการปฏิบัติตนทางสุขภาพด้วย หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้ หรือการปฏิบัติตนใดด้านหนึ่งย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพในด้านอื่น ๆ ด้วย นอกจากนี้ ชวาร์ท (Schwartz, 1976, หน้า 28 - 31) ได้กล่าว ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติว่า การปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลจะเป็นไปตามความรู้ที่บุคคลนั้นเมื่ออยู่ อีกทั้งความรู้จะมีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม

ความรู้มีส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรมและก่อให้เกิดความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมนั้น เนื่องจากการมีความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้ทราบว่า จะต้องปฏิบัติอย่างไรและจะต้องสามารถปฏิบัติได้จริง (กรรณิการ์ กันระรักษา, 2527, หน้า 32) เฟบิยิ (Fabiyi, 1985, p.154) ให้แนวคิดสนับสนุนว่าความรู้และการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและต้องพึ่งพาอาศัยกัน การสร้างเสริมความรู้ก็จะช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมการปฏิบัติด้วย การที่บุคคลจะปฏิบัติอะไรก็ตาม บุคคลนั้นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ และพึงพอใจที่จะปฏิบัติสิ่งนั้น มานี ชูไทย (2523, หน้า 16 - 18) ได้กล่าวว่าคุณคนจะปฏิบัติหรือมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ เมื่อเขาได้รับความรู้จากข่าวสารที่ถูกต้อง ตรงกันถึงประโยชน์ที่จะนำมาใช้ว่าดีกว่าสิ่งที่ตนปฏิบัติอยู่

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการที่บุคคลจะปฏิบัติอะไรก็ตามบุคคลนั้นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เสียก่อน ดังนั้นการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศศึกษา เพื่อส่งเสริมการมีพฤติกรรมอนามัยทางเพศที่ดีนั้น บุคคลควรมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา ซึ่งหากบุคคลมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง จะทำให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศศึกษาได้ถูกต้องเหมาะสม

เพศศึกษา

ความหมายของเพศศึกษา

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์และคณะ (2523, หน้า 3 - 4) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นกระบวนการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของเพศชายและหญิงในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านกายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา จิตวิทยา สถานภาพและบทบาททางเศรษฐกิจ สังคมและประเพณี ทั้งนี้เพื่อนำไปปรับใช้ในการปรับตัววางแผนการดำเนินชีวิต

คิลันเดอร์ (Kilander, 1970, หน้า 3) ได้กล่าวถึงเพศศึกษาว่าเป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาของชีวิต ซึ่งมีเรื่องเพศเป็นส่วนประกอบ โดยปัญหาดังกล่าวมีตั้งแต่ปัญหาส่วนบุคคล ปัญหาด้านร่างกาย จิตใจและศีลธรรม

สุชาติ โสภประยูรและวราณี โสภประยูร (2521, หน้า 163) ให้นิยามไว้ว่าเพศศึกษาเป็นการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมชาติของเพศและพฤติกรรมทางเพศเพื่อสามารถปฏิบัติตนให้มีสุขภาพและสวัสดิภาพที่สมบูรณ์ เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศเดียวกัน และเพศตรงข้าม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เพศศึกษาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศ พฤติกรรมทางเพศ เพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ดีและสามารถแก้ปัญหาชีวิตที่เกี่ยวกับเรื่องเพศได้

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ มีความหมายและขอบเขตกว้างขวาง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา ความรู้เรื่องเพศด้านชีววิทยา สุขวิทยาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความรู้เรื่องเพศด้านจิตวิทยา ความรู้เรื่องเพศด้านสังคมวิทยา โดยมีรายละเอียดด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของการเรียนรู้เรื่องเพศหรือเพศศึกษา

2. ความรู้เรื่องเพศด้านชีววิทยา เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของระบบสืบพันธุ์เพศชายและเพศหญิง ประกอบด้วยรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่ง จรินทร์ธานีรัตน์ (2529, หน้า 205 - 206) ได้กล่าวสรุปได้ดังนี้

2.1 พัฒนาการทางเพศด้านร่างกาย การพัฒนาการทางร่างกายในวัยรุ่นหลังจากอายุ 15 ปี อัตราการเจริญเติบโตลดลงจะหยุดสูง เมื่อเข้าสู่อายุประมาณ 20 - 25 ปี ทั้งนี้เมื่อร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศ มีการพัฒนาของต่อมฮอร์โมนเพศ การเจริญเติบโตของระบบสืบพันธุ์ ซึ่งเป็นการพัฒนาการทางเพศ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแรงผลักดันทางเพศ บทบาททางเพศ พฤติกรรมทางเพศต่าง ๆ ในเพศชาย ต่อมาเพศชาย คือ อัณฑะจะผลิตฮอร์โมนออกมากระตุ้นให้เด็กชายมีขนาดของอวัยวะสืบพันธุ์โตขึ้น มีเสียงแตกห้าว มีหนวดเครา มีขนที่รักแร้และบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ พร้อมกันนี้ต่อมอัณฑะเริ่มผลิตเซลล์เพศชาย หรือ อสุจิ ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นชายเริ่มมีฝันเปียก ส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสุขสุดยอดทางเพศ และประสบการณ์นี้ทำให้เกิดความสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง รักร่วมเพศหรือกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้าม การร่วมเพศครั้งแรกของเด็กหนุ่มวัยนี้ มักจะร่วมเพศกับโสเภณีหรือหญิงค้าส่อนทางเพศ ส่วนในเพศหญิงรังไข่ซึ่งเป็นต่อมเพศหญิงจะผลิตฮอร์โมนออกมากระตุ้นให้เด็กหญิงมีเต้านมขยายโตขึ้นมีไข่มุกนอกตามอก แขนขาและตะโพก มีขนขึ้นที่รักแร้และบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ รังไข่จะผลิตเซลล์เพศหญิงหรือไข่ อันเป็นผลทำให้วัยรุ่นหญิงเริ่มมีประจำเดือน และเป็นสิ่งบอกว่าจะตั้งครรภ์ได้ถ้ามีการร่วมเพศตั้งนั้นวัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยงการสำรวจอวัยวะเพศของตนเอง และสำเร็จความใคร่จนถึงจุดสุดยอดทางเพศน้อยมาก หรือ อาจกระทำโดยบังเอิญแต่ไม่บ่อยเหมือนวัยรุ่นชาย

2.2 ระบบสืบพันธุ์ เป็นระบบที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ได้แก่ การสร้างฮอร์โมนเพศเพื่อควบคุมลักษณะทางเพศของร่างกาย ความสนใจทางเพศ การตอบสนองทางเพศรวมทั้งการร่วมเพศและการมีบุตร อวัยวะสืบพันธุ์ของเพศหญิงและเพศชายที่สำคัญมีดังนี้คือ

2.2.1 เพศหญิง อวัยวะสืบพันธุ์ที่สำคัญได้แก่ ช่องคลอด มดลูก และรังไข่ ซึ่งรังไข่ทำหน้าที่ผลิตฮอร์โมนได้หลายชนิดฮอร์โมนบางชนิดจะช่วยกระตุ้นทำให้ร่างกายเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเพศนอกจากนี้ ขณะที่เพศหญิงอายุ 12 - 15 ปี เซลล์เพศหญิง

หรือไข่มะเจริญเติบโตเต็มที่หากไข่มิได้รับการผสมพันธุ์กับสุงิจจากเพศชาย การเตรียมการต่าง ๆ ของผนังมดลูกเพื่อรองรับไข่มิที่หยุดซังก อันเป็นผลทำให้เกิดมีโลหิตประจำเดือนไหลออกมาจากมดลูกในระยะต่อมา

2.2.2 เพศชาย อวัยวะสืบพันธุ์ที่สำคัญได้แก่อัณฑะ ต่อมลูกหมาก และองคชาติ โดยที่อัณฑะเป็นต่อมเพศมีหน้าที่สร้างตัวสุงิจและผลิตฮอร์โมน ทำให้ร่างกายเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเพศต่าง ๆ ในวัยรุ่น สำหรับวัยรุ่นชายเมื่ออายุประมาณ 13 - 15 ปี เซลล์เพศจะเจริญเติบโตเต็มที่ เมื่อถูกเก็บสะสมไว้มากอาจจะถูกขับออกมาภายนอกร่างกาย โดยการอนไฝในเวลากลางคืนที่เรียกว่า การฝันเปียก

2.3 การปฏิสนธิ เป็นปรากฏการณ์เมื่อตัวสุงิจของชายได้ผสมกับไข่มิของหญิง การปฏิสนธิเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อชายได้สอดใส่อวัยวะเพศของตนเข้าไปในช่องคลอดของฝ่ายหญิงแล้วหลังก่อสุงิจออกมาซึ่งถ้าหญิงนั้นมิใช่สุงิก ตัวสุงิจจะผสมกับไข่มิของหญิง ทำให้เกิดการปฏิสนธิขึ้นและไข่มิที่ถูกผสมแล้วจะฝังตัวในเยื่อผนังมดลูก เจริญเติบโตจนกลายเป็นทารก

2.4 การตั้งครรภ์ เป็นการฝังตัวของไข่มิที่ปฏิสนธิแล้วจนกระทั่งตลอดระยะเวลาของการตั้งครรภ์จะกินเวลาประมาณ 280 วันหรือ 40 สัปดาห์ นับจากวันแรกของประจำเดือนครั้งสุดท้าย ซึ่งอาการของการตั้งครรภ์มีดังนี้คือ ประจำเดือนหยุด จะสังเกตเห็นเส้นสีม่วงที่ประจำเดือนมาสม่ำเสมอ มีอาการแพ้ท้อง ปัสสาวะบ่อย มีการเปลี่ยนแปลงที่เต้านมและหัวนมโดยหัวนมมีสีคล้ำ เต้านมโตขึ้น การตรวจปัสสาวะทางห้องทดลองจะช่วยวินิจฉัยว่าตั้งครรภ์จริง

2.5 ประจำเดือน คือ การที่มีเลือดออกจากภายในโพรงมดลูกทุกรอบเดือนนับระยะตั้งแต่วันแรกของประจำเดือน จนกระทั่งถึงวันก่อนประจำเดือนมาครั้งต่อไป รอบเดือนปกติจะเป็น 28 ± 7 วัน ระยะที่มีเลือดออกจะกินเวลาประมาณ 3-7 วัน

2.6 การแท้ง คือการสิ้นสุดของการตั้งครรภ์ก่อนครบ 7 เดือนหรือก่อนที่เด็กจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้นอกครรภ์มารดา ซึ่งการแท้งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การแท้งที่เกิดเองตามธรรมชาติและการทำแท้ง การทำแท้งที่ผิดกฎหมายเป็นปัญหาสังคม ปัญหาศีลธรรม การทำแท้งถูกกฎหมายนั้นแพทย์เป็นผู้กระทำโดยกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งใน 2 กรณี คือ กระทำเพื่อสุขภาพของหญิงนั้น และการทำกรณีหญิงนั้นตั้งครรภ์เพราะถูกข่มขืน นอกจากนั้นอันตรายจากการทำแท้งนั้นยิ่งอายุครรภ์มากอันตรายจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาการแทรกซ้อนของการทำแท้งมีได้ดังนี้ คือ ตกเลือด ปากมดลูกฉีกขาด มดลูกทะลุ อันตรายต่ออวัยวะข้างเคียง

การติดเชื้อ การค้างของชิ้นเนื้อในเมดลูก ซึ่งผลกระทบที่ตามมา อาจทำให้ไม่มีบุตรจากการสูญเสียเมดลูกหรืออาจทำให้มีบุตรยากจากท่อทางเดินรังไข่ตีตัน เป็นต้น

2.7 การคุมกำเนิด คือการป้องกันการปฏิสนธิ การคุมกำเนิดที่ดีควรมีคุณสมบัติคือ ได้ผลแน่นอน ปลอดภัย ไม่ทำให้การเจริญพันธุ์ลดลงหรือหายไปเมื่อเลิกใช้ ใช้ง่ายสะดวก เป็นวิธีที่คนนิยมใช้หรือยอมรับ ราคาถูกเพราะจะต้องใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน การคุมกำเนิดที่นิยมใช้ในปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

2.7.1. การคุมกำเนิดแบบชั่วคราวสำหรับฝ่ายหญิงใช้ เช่น ยาเม็ดคุมกำเนิด ยาฉีดคุมกำเนิด การฝังฮอว์โมน และห่วงอนามัยคุมกำเนิด สำหรับฝ่ายชายใช้ได้แก่ การใช้ถุงยางอนามัย

2.7.2. การคุมกำเนิดแบบถาวรคือ การทำหมันหญิงและหมันชาย

3. สุขวิทยาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพการระวังรักษาร่างกายให้ปราศจากโรคภัยหรือความผิดปกติทางเพศ ซึ่งการระวังรักษาอวัยวะเพศให้คงอยู่ในสภาพปกติ นั้นต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ การระวังรักษาความสะอาดตนเองอย่างถูกต้อง การรู้จักหลีกเลี่ยงอันตรายจากการชกช้ำ อักเสบและการติดเชือรวมถึงการรู้จักสังเกตความผิดปกติเกี่ยวกับลักษณะ และหน้าที่ของอวัยวะสืบพันธุ์ของตนเองตั้งแต่ระยะแรก ๆ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข (2531, หน้า 85 - 89) และสุชาติ โสภประยูรและคณะ (2531, หน้า 131 - 133) ได้กล่าวถึงรายละเอียดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ไว้ ดังนี้

3.1 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เดิมเรียกกามโรค ซึ่งเป็นโรคติดต่อทางเพศกลุ่มหนึ่งที่เกิดจากการร่วมประเวณี เป็นส่วนใหญ่ จะติดต่อทางอื่นก็ได้แต่น้อยมาก กามโรค เป็นชื่อเรียกรวมโรคต่าง ๆ ที่เป็นกับอวัยวะเพศถึง 6 ชนิดด้วยกัน คือ ซิฟิลิส แผลริมอ่อน กามโรคที่ต่อมและท่อน้ำเหลือง หนองในเทียมและโรคฝีมะม่วง นอกจากนี้โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่มีอันตรายมากที่สุดอีกโรคหนึ่งคือโรคเอดส์ ในที่นี้จะกล่าวรายละเอียดเฉพาะโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่พบบ่อย และเป็นอันตรายรุนแรงสำหรับวัยรุ่นคือ โรคหนองใน โรคซิฟิลิส และโรคเอดส์ เท่านั้น

3.1.1 โรคหนองใน ส่วนใหญ่ติดต่อจากการร่วมประเวณีกับผู้ที่เป็นโรค มีส่วนน้อยที่ติดต่อโดยการสัมผัสโดยตรงหรือติดจากการใช้เสื้อผ้า ท่อน้ำที่สกปรกร่วมกับผู้ที่เป็นโรคและทารกยังอาจติดได้ในขณะที่คลอดจากครรภ์มารดาที่ป่วยเป็นโรคหนองใน นอกจากนี้หนองในเป็นโรคที่เกิดกับเยื่ออวัยวะต่าง ๆ ทำให้เกิดหนอง ผู้ที่ป่วยจะรู้สึกแสบ

และชัตโนเวลาถ่ายปัสสาวะ ทั้งเพศชายและหญิง ผู้หญิงที่ป่วยเป็นโรคหนอง ไน้มักมีปัญหาในด้านการรักษาเพราะระยะเริ่มต้นจะมีอาการไม่รุนแรง สังเกตอาการได้ไม่ชัดเจนแต่สามารถแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่นได้ บางรายเชื้อโรคนี้อาจทำให้เกิดการอักเสบที่เยื่อตา ทำให้เกิดตาบอดได้ บางรายเข้าสู่กระแสเลือดแล้วไปตามอวัยวะต่าง ๆ ทำให้พิการหรือตายได้

3.1.2 โรคซิฟิลิส ติดต่อกันได้หลายวิธี โดยการร่วมประเวณีกับผู้ที่เป็โรค การรับเชื้อโรคด้วยวิธีสัมผัสเข้าสู่บาดแผลหรือเยื่ออ่อน ๆ เช่น ตา การใช้เสื้อผ้า ภาชนะร่วมกันกับผู้ป่วย การจูบกัน การถ่ายโลหิตทางการแพทย์ และอาจติดต่อถึงทารกในครรภ์ได้ด้วย

3.1.3 โรคเอดส์ เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งติดต่อโดยการแพร่เชื้อเอดส์จากโลหิต น้ำ หรือของเหลวที่ออกจากร่างกายของผู้ป่วยที่มีเชื้อเอดส์ผ่านเข้าสู่ร่างกายผู้ที่สัมผัสทางบาดแผล รอยฉีกขาด นอกจากนี้โรคนี้สามารถติดต่อโดยการมีเพศสัมพันธ์ทั้งแบบรักร่วมเพศหรือแบบรักรต่างเพศ การรับเชื้อเอดส์ผ่านเข้าทางกระแสเลือด การถ่ายทอดจากมารดาไปสู่ทารก พบได้ระหว่างตั้งครรภ์ หรือระหว่างคลอดส่วนการติดต่อสมาคมในชีวิตประจำวันต่าง ๆ เช่น การจับมือ การใช้ห้องน้ำ การจับต้องของใช้ของผู้ติดเชื้อ จะไม่ก่อให้เกิดการติดเชื้อโรคเอดส์

อาการที่สำคัญของโรคเอดส์ คือ ร่างกายของผู้ติดเชื้อเอดส์จะมีความต้านทานโรคต่าง ๆ ต่ำ ติดเชื้อโรคชนิดต่าง ๆ ได้ง่าย บางคนมีเชื้ออยู่ในร่างกาย โดยไม่แสดงอาการแต่สามารถแพร่กระจายเชื้อโรคให้ผู้อื่นได้ ในกลุ่มผู้ที่มีอาการจะมีไข้ต่ำ ๆ น้ำหนักลด ต่อมาน้ำเหลืองไหลทั่วตัว ท้องเสียเรื้อรัง หรือพบอาการของโรคมาเร็งต่าง ๆ การติดเชื้อเอดส์จะเป็นแบบถาวรตลอดชีวิตไม่มียารักษา หรือป้องกันใด ๆ อาการเจ็บป่วยมักจะเป็นอาการเรื้อรังที่ไม่ทราบสาเหตุ ได้แก่

1) อาการต่อมน้ำเหลืองโตหลายแห่งติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า 3 เดือน การโตจะเป็นไปอย่างถาวรไม่ใช่ ขยุบ ๆ โต ๆ มักเป็นต่อมน้ำเหลืองที่บริเวณ คอ รักแร้และขาหนีบ โดยหาสาเหตุไม่ได้

2) น้ำหนักตัวลดมากกว่าร้อยละ 10 ของน้ำหนักเดิมโดยไม่มีสาเหตุ ภายใน 3 เดือน

4) อุจจาระร่วงเรื้อรัง เป็นเวลานานเกิน 3 เดือน

โดยไม่มีสาเหตุ

5) มีฝ้าขาวที่ลิ้นและในลำคอ นานเกิน 3 เดือน

6) มีไข้สูงกว่า 37.8 องศาเซลเซียส เป็นพัก ๆ

เรื้อรังติดต่อกันเกิน 3 เดือน

ผู้ป่วยจะมีอาการเจ็บป่วย ดังกล่าวนี้ เป็นเข้า ๆ จนเสียชีวิต ส่วนมากจะเสียชีวิตภายหลังมีอาการเจ็บป่วยประมาณ 3 - 5 ปี

การป้องกันการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

1. งดการร่วมประเวณีและความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลที่สงสัยว่าป่วยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
2. กรณีที่จำเป็นต้องมีเพศสัมพันธ์ควรใช้ถุงยางอนามัยเพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรค
3. หากสงสัยว่าได้รับเชื้อโรคหรือมีอาการที่สงสัยต่าง ๆ เกิดขึ้นควรปรึกษาแพทย์ อย่าปล่อยทิ้งไว้หรือรักษาเอง
4. การรักษาความสะอาด ไม่คลุกคลีหรือใช้สิ่งของร่วมกับผู้ป่วยหรือผู้ที่สงสัยว่าป่วยเป็นโรค
5. ผู้ที่เกี่ยวส่าสอน แม้จะไม่มีอาการของโรคแสดงออกควรให้แพทย์ตรวจเลือดเพราะอาจเป็นโรคชนิดแฝงคือ ไม่มีอาการเจ็บป่วยแต่เป็นพาหะแพร่เชื้อโรคได้
6. ก่อนสมรสควรให้แพทย์ตรวจโลหิตเสียก่อน เพื่อความปลอดภัยสำหรับคู่สมรสและบุตรที่จะเกิดในอนาคต

3.2 สุขปฏิบัติเกี่ยวกับอวัยวะเพศชายและหญิง ควรปฏิบัติตนและสร้าง

สุขนิสัย ดังนี้

- 3.2.1 อาบน้ำอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง โดยใช้สบู่ฟอกชำระล้างร่างกายให้สะอาด และเช็ดตัวให้แห้ง
- 3.2.2 สวมใส่เสื้อผ้าชุดชั้นในที่สะอาดไม่ใช่เสื้อผ้าปะปนกับคนอื่น
- 3.2.3 ไม่ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมที่สกปรกอันอาจจะติดโรคต่างๆ ได้

3.2.4 ในเพศหญิงขณะมีประจำเดือน ควรรักษาความสะอาดทั่วไปไม่ควรอาบน้ำ ในสัปดาห์สาธณะหรือแช่ตัวในอ่างน้ำขณะมีประจำเดือน ควรให้ความสนใจเกี่ยวกับลักษณะประจำเดือนของตน

3.2.5 อย่ามีวัสดุหรือหักโหมเกี่ยวกับการสัมผัสทางเพศ เนื่องจากเป็นอันตรายต่อสุขภาพทั้งกายและจิตใจ ควรทำกิจกรรมนันทนาการหรือหางานอดิเรกทำเพื่อเบี่ยงเบนความรู้สึกทางเพศ

4. ความรู้เรื่องเพศด้านจิตวิทยา ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับจิตใจและอารมณ์ ซึ่ง จริเทอร์ ธานีรัตน์ (2523, หน้า 205-206) และสุชาติ โสภประยูร (2530, หน้า 8) ได้กล่าว โดยสรุปดังนี้

4.1 การพัฒนาการทางเพศทางด้านจิตใจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายจะมีผลต่อจิตใจและอารมณ์ของวัยรุ่น โดยขณะที่ร่างกายของเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงมีอวัยวะเพศเจริญเติบโตพร้อมที่จะสืบพันธุ์ได้ วัยรุ่นจะมีอารมณ์ทางเพศเพิ่มมากขึ้น โดยลำดับความเจริญเติบโต และพัฒนาการทางเพศด้านจิตใจของวัยรุ่นชาย และหญิงจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น เริ่มเอาใจใส่ต่อรูปร่างและท่าทางของตนเอง สนใจการแต่งกาย สนใจต่อเพศตรงข้ามเป็นพิเศษ มีความต้องการหรือความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้นบ่อย สิ่งที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นโดยทั่วไปคือ การใช้มือลูบคลำหรือสัมผัสอวัยวะสืบพันธุ์ของตนเอง จนเกิดการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง โดยไม่ตั้งใจ ซึ่งทางการแพทย์ไม่ถือว่าเป็นสิ่งผิดปกติแต่อย่างใด แต่การเกิดอารมณ์ทางเพศในวัยรุ่นนั้นจะมีผลกระทบถึงพฤติกรรมของวัยรุ่น และการเกิดปัญหาสังคมที่สืบขึ้นซ้อนเข้ามาเกี่ยวข้องได้ เช่น การเกิดปัญหาความสัมพันธ์ทางความรักระหว่างชายและหญิง ปัญหาการวางตัวต่อเพศตรงข้าม ปัญหาการร่วมเพศและการระบายอารมณ์ทางเพศ เป็นต้น

4.2 การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาทางด้านจิตใจ และอารมณ์ ควรปฏิบัติ คือ

4.2.1 พยายามตัดความกังวล ไม่หมกมุ่นในเรื่องเพศ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมะ การมีสติพละสุภาพจิตใจตนเอง เป็นต้น

4.2.2 การร่วมประเวณี ควรจะเกิดขึ้นแก่ผู้ที่พร้อมทั้งกาย ใจ สังคมและพร้อมที่จะสมรส วัยรุ่นที่ยังไม่พร้อมที่จะสมรสควรหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่จะชักจูงให้ร่วมประเวณี

4.2.3 เรียนรู้ถึงวิธีการระบายอารมณ์ทางเพศด้วยการทดแทน เบี่ยงเบน โดยเฉพาะการเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ และทำงานอดิเรกที่จดจ่อสนใจและ ถักไต นอกจากนี้การแสดงออกในทางการแต่งกายที่ตนพอใจในลักษณะสวย ๆ งาม ๆ และได้มี โอกาสแสดงความสามารถให้ปรากฏต่อบุคคลอื่น หรือเพศตรงข้ามจะเป็นวิธีที่สามารถลดความ รู้สึกทางเพศลงได้

4.2.4 เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศควรรีบ ปรึกษาหารือกับผู้อื่น

5. ความรู้เรื่องเพศด้านสังคมวิทยา เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคม การปรับตัว ความประพฤติกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม ซึ่งเสงี่ยม พรหมปัญงค์ (2528, หน้า 77 - 78) ได้กล่าวไว้ดังนี้

ทางเพศด้านร่างกายและจิตใจได้เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นจึงทำให้วัยรุ่นทั้งชาย และหญิงเห็นความ สำคัญ และความจำเป็นของชีวิตแบบครอบครัวหรือชีวิตสมรสที่อาจจะเกิดขึ้นกับตัวเขาในอนาคต เด็กวัยรุ่น จึงสนใจในเรื่องประเพณีและวัฒนธรรม ในการแต่งงานความสัมพันธ์ระหว่างเพศใน รูปแบบต่าง ๆ จึงเกิดขึ้น เช่น วัยรุ่นเริ่มมีการนัดเที่ยวกับเพศตรงข้ามพยายามปรับตัวและ วางตัวให้เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม

5.2 การปฏิบัติตนที่เหมาะสมทางด้านสังคมวิทยาของวัยรุ่นทั้งเพศหญิง และชาย ควรปฏิบัติดังนี้

5.2.1. การยอมรับนับถือกันและกัน ไม่ก้าวก่ายสิทธิ์ส่วนตัวของ กันและกัน

5.2.2. ผู้ชายควรให้เกียรติผู้หญิง โดยทำตัวเป็นสุภาพบุรุษ ควรช่วยเหลือปกป้อง ผู้หญิงทุกครั้งที่มีโอกาส และผู้หญิงต้องวางตนให้เหมาะสม ไม่แต่งกาย ล้อแหลม เพื่อให้เพศตรงข้ามสนใจ ไม่ทำตนให้ฝ่ายชายดูถูก

5.2.3. ควรยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณีที่สั่งมาไว้เสมอ

5.2.4. มีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือกันตามโอกาสอันสมควร

5.2.5. การไปเที่ยวสองต่อสองไม่ควรมีบ่อยนัก โดยเฉพาะ ฝ่ายหญิงต้องนึกถึงความไม่เหมาะสมและความเสื่อมเสียที่จะเกิดขึ้น

3.2.6. พยายามรับรู้และเข้าใจคนอื่น มองโลกในแง่ดีตลอดจน
แก้ปัญหาหรือ อุปสรรคต่าง ๆ ด้วยการใช้เหตุและผล

5.2.7. เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ ควรปรึกษาผู้ใหญ่ ครูอาจารย์หรือ
บิดามารดา

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ลักษณะหรือธรรมชาติของความรู้เรื่องเพศ ทั้ง
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความรู้เรื่องเพศด้านชีววิทยา ด้านสุขวิทยา ด้านจิตวิทยาและ
สังคมวิทยาเกี่ยวกับเรื่องเพศนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดยากที่จะแยกออกจากกันได้
เพราะเรื่องเพศเป็นเรื่องของชีวิตจึงไม่สามารถแยกชีวิตออกเป็นส่วน ๆ ได้ นอกจากนี้ใน
การจัดหลักสูตรหรือจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา ในระดับการศึกษา
ใดก็ตาม ควรพิจารณาให้มีเนื้อหาสาระผสมผสานกัน ในระหว่างธรรมชาติของความรู้เรื่องเพศ
ทุก ๆ ด้าน โดยให้สอดคล้องกับพัฒนาการของมนุษย์ในทุกๆระดับ เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยม
ศึกษาและอุดมศึกษา เป็นต้น

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จรรยา พงศ์วิวัฒน์ (2526, หน้า 126-127) ได้ทำการวิจัยเรื่องความรู้และความ
ต้องการเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 196 คน พบว่า
นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเข้าใจถูกต้องในความหมายของเพศศึกษา มีความเข้าใจถูกต้องว่าการ
สำเร็จความใคร่ด้วยตนเองสามารถเกิดกับทุกเพศในช่วงวัยรุ่น และเข้าใจถูกต้องว่าการออก
กำลังกายหรือนันทนาการเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดความต้องการทางเพศได้ มีความเข้าใจถูกต้องว่า
ประจำเดือนเกิดจากการสลายตัวของเยื่อบุมดลูก เช่นเดียวกับกับ ระวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์
(2526, หน้า 11) ได้ศึกษาในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครจำนวน
658 คน พบว่านักเรียนชายและหญิง มีความรู้เรื่องเพศด้านชีววิทยา สุขวิทยา จิตวิทยาและ
สังคมวิทยา ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศิริกุล อิศรานุรักษ์และวินิตดา
ปิยะศิลป์ (2530, หน้า 12) และสุนา ชมพูทวีป และคณะ (2533, หน้า 32-33) ได้
ศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมด้านสุขภาพทางเพศของนักเรียน นักศึกษาพบว่า วัยรุ่นส่วน
ใหญ่มีความรู้ดีพอสมควร ในเรื่องระดับความรู้เรื่องเพศ เรื่องการคุมกำเนิด โรคติดต่อทาง
เพศสัมพันธ์มีผลต่อสุขภาพ และระบุงการรักษาโดยการปรึกษาแพทย์

รายงานการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของวัยรุ่น ลันทัต เสริมศรีและ สืบพงษ์ ไชยพรรค (2530, หน้า 284-292) และจุฑามาศ นุชนารถ และคณะ (2531, หน้า 1-14) ได้ศึกษาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น พบว่ามีพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค ส่วนใหญ่เริ่มมีเพศสัมพันธ์เป็นครั้งแรก เมื่ออายุระหว่าง 15 - 19 ปี โดยวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์ ในอัตราที่สูงกว่าวัยรุ่นหญิง และมีเพศสัมพันธ์กับโสเภณีมากที่สุด รองลงมา มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก และมีส่วนน้อยที่มีการคุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เกื้อ วงศ์บุญลีและเยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม (2531, หน้า 25-26 อ้างใน กองอนามัยครอบครัว, 2533, หน้า 19) เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไทยพบว่า เยาวชนชาย ร้อยละ 52.1 เคยมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการพิเศษ ร้อยละ 62.3 ของเยาวชนที่ เคยมีเพศสัมพันธ์ ได้ใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกันการติดโรค นอกจากนี้ วิจิตร ศรีสุพรรณและคณะ (2533, หน้า 69) ได้ศึกษาความรู้ ความคิดเห็นและพฤติกรรมเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนนักศึกษาจำนวน 966 คน พบว่า ร้อยละ 49.4 มีประสบการณ์สำเร็จ ความใคร่ด้วยตนเอง เมื่อเกิดความรู้สึทางเพศ จะหันเหด้วยการเล่นกีฬา ร้อยละ 55.9 ที่เคยตรวจถามโรคพบว่า เป็นกามโรค ร้อยละ 22.1

การศึกษาพฤติกรรมทางเพศเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การแท้งบุตร สมจิตต์ ภาติกรและคณะ (2520, หน้า 53 - 54) ได้ศึกษาผู้ป่วยแท้งบุตรที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่า ร้อยละ 19.4 ในผู้ป่วย 114 คน ที่ทำแท้งและนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล มีสถานภาพเป็น โสดและในจำนวนนี้ ร้อยละ 53 เป็นนักเรียนนักศึกษา เพื่อนชายที่ทำให้ตั้งครรภ์ ร้อยละ 58.8 ยังเป็นโสด เหตุผลที่ต้องการทำแท้งเพราะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ซึ่งสนับสนุนการศึกษาของ กองอนามัยครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข เรื่องการทำแท้งแบบพื้นบ้านในชนบท เมื่อปีพ.ศ. 2525 พบว่า ร้อยละ 26.1 ของผู้หญิงที่ทำแท้งอยู่ในกลุ่มอายุ 15 - 20 ปี ในจำนวนนี้ ร้อยละ 14.6 เป็นหญิงโสด ร้อยละ 4.5 ยังเป็นนักเรียนนักศึกษา (กองอนามัยครอบครัว อ้างใน เว้นเพ็ญ ภัทรราช, 2531, หน้า 52) และจากการศึกษาของ ชวนชม สกนธวิวัฒน์และคณะ (2529, หน้า 97) ในนักเรียนหญิงของโรงเรียนอาชีวแห่งหนึ่งจำนวน 503 คน พบว่า ร้อยละ 10.6 ของนักเรียนหญิงทั้งหมด ตั้งครรภ์โดยไม่พึงปรารถนาและหาทางออกด้วยการทำแท้ง นอกจากนี้ สุมณา ชมพูทวีป และคณะ (2534, หน้า 102) ได้ทำการศึกษาเรื่องสุขวิทยาทางการเจริญพันธุ์ของนักเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนจำนวน 4,377 คน พบว่านักเรียนหญิงเคยตั้งครรภ์ ร้อยละ 0.8

คู่มือของนักเรียนชายเคยตั้งครวรรค์ ร้อยละ 3.1 ส่วนการทำแท้ง พบว่า นักเรียนชายเคยมีประสบการณ์ให้คู่มือไปทำแท้ง ร้อยละ 3.0 นักเรียนหญิงเคยทำแท้ง ร้อยละ 1.1

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศศึกษาค่อนข้างดี แต่ส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาพฤติกรรมทางเพศต่าง ๆ นักการศึกษาได้ให้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรู้และพฤติกรรมปฏิบัติไว้ว่า การปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลจะเป็นไปตามความรู้ที่บุคคลนั้นมีอยู่ และความรู้มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ โดยความรู้จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเกิดพฤติกรรมปฏิบัติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์กรอบแนวคิดของความรู้และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศศึกษา ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา	การปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศศึกษา
<p>ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา ความรู้เรื่องเพศทางชีววิทยา</p> <p>พัฒนาการทางเพศด้านร่างกาย ระบบสืบพันธุ์ การปฏิสนธิ การตั้งครรภ์ การมีประจำเดือน การแท้งและการคุมกำเนิด</p>	<p>การปฏิบัติตนทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา การปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องเพศทางชีววิทยา</p> <p>การปฏิบัติตนขณะมีประจำเดือน มีแฟนเพียงคนเดียว การปฏิบัติตนเพื่อป้องกัน การตั้งครรภ์และการแท้ง</p>
<p>ความรู้ด้านสุขวิทยา</p> <p>สาเหตุ อากาศ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคหนองในและซิฟิลิส โรคเอดส์</p>	<p>การปฏิบัติตนด้านสุขวิทยา</p> <p>สุขปฏิบัติ เกี่ยวกับอวัยวะเพศชายและหญิง การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์</p>
<p>ความรู้ด้านจิตวิทยา</p> <p>พัฒนาการทางเพศด้านจิตใจ การระบายอารมณ์ทางเพศ</p>	<p>การปฏิบัติตนด้านจิตวิทยา</p> <p>การปฏิบัติตนในการระบายอารมณ์ทางเพศ</p>
<p>ความรู้ด้านสังคมวิทยา</p> <p>พัฒนาการทางเพศด้านสังคม การปรับตัวและการวางตัวต่อเพศตรงข้าม การคบเพื่อนต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์</p>	<p>การปฏิบัติตนด้านสังคมวิทยา</p> <p>การปรับตัวและการวางตัวต่อเพศตรงข้าม การคบเพื่อนต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์</p>

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเพศศึกษา